

til fredskompetence. Derfor bør fredsoplysning også være bredere end blot at være *mod* noget. Den bør også beskæftige sig med de værdier, vi sætter pris på – og derfor kan være bange for at miste – samt udvikle en global omsorg – en omsorg for naturen, for dyr, for undertrykte menneskegrupper, international forståelse og solidaritet med underprivilegerede og forfulgte.

Med hensyn til handlemuligheder kan henvises til de mange ikke-voldsstrategier, som i mange år har været dokumenteret og diskuteret. Vigtige handlemuligheder i denne forbindelse kan være deltagelse i internationale lejrskoleophold, i venskabsklasser, -skoler og -byer på tværs af Øst-Vest og Nord-Sydskel.

Emnerne bør desuden i videst muligt omfang tages

op, når børn, unge og andre målgrupper selv spørger om og undersøger disse emner.

I sin tematisering og fastlæggelse af mulige emner bør fredsoplysning og international undervisning tage hensyn til virkelighedens dynamiske egenskaber, dvs. beskæftige sig med muligheder for at nå fra en mindre ønsket tilstand til en mere værdifuld, humanistisk og tryk verden. Hertil kunne føjes, at der også er grund til at tage hensyn til det forhold, at krig og undertrykkelse i dag ikke blot udøves med fysiske magtmidler som f.eks. invasion, men også i stigende grad med økonomiske, politiske og psykologiske midler.

Ud fra sådanne overvejelser kan foreslås en emneoversigt som nedenstående¹³⁾, der sikkert i sin principielle tænke måde vil kunne vinde tværfaglig og tværpolitisk accept, selv om detailemner kan varieres:

Fredsoplysning

	FRA	TIL
FYSISKE VÅBEN	Produktion af fysiske våben; oprustning	Omstilling til produkter af civil, social og human betydning; ned- og afrustning
ØKONOMISKE MIDLER	Udbytende og undertrykkende brug af økonomiske ressourcer; krænkelse af økonomiske, sociale og kulturelle menneskerettigheder	Udvikling af ny økonomisk verdensorden; politisk-økonomisk lighed globalt og nationalt; afskaffelse af militærindustrielle komplekser; reelle økonomiske, sociale og kulturelle menneskerettigheder
POLITISKE MIDLER	Autoritære magtstrukturer; kanonbådsdiplomati; krænkelse af demokratiske (borgerlige og politiske) menneskerettigheder; snæver nationalisme	Ægte demokratiske strukturer og holdninger; fredelig sameksistens; reelle demokratiske menneskerettigheder; trans-nationalisme
PSYKOLOGISKE MIDLER	<i>Begrebsdannelse</i> Militaristiske begreber vedr. fred, sikkerhed, forsvar, nation, kønsroller, fædreland, 3. verden osv. »Myter« Underkastelse, <i>lydighed</i> og falsk tro på autoriteter <i>Forræelse</i> <i>Offentlig mening som våben</i> (f.eks. fjendebilleder, rygter, stadige trusler, udbredelse af myter)	Alternative begreber i humane og sociale behovs tjeneste Videnskabeligt orienterede forklaringer Kritisk indsigt; civil ulydighed Omsorg og solidaritet Kritisk og solidarisk mellemfolkelig forståelse; ny global informationsorden